

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ
НАН УКРАЇНИ**

**МОНІТОРИНГ І КОМЕНТАРІ
ДО НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ
У СФЕРІ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ**

БЕРЕЗЕНЬ 2017 р.

Харків, 2017

Зміст

1. Нормативно-правові акти, які прийняті у березні 2017 р.	4
2. Нормативно-правові акти, які набрали чинності у березні 2017 р.	8
3. Практика дерегулювання економіки України	10
4. Перспективне законодавство	13
5. Оцінка якості проведення АРВ проектів нормативно-правових актів	16

Методологія дослідження

Моніторинг законодавчих та нормативно-правових актів в сфері регуляторної політики – один з проєктів НДЦ ІПР НАН України в сфері науково-експертної та експертно-аналітичної діяльності, який започаткований з січня 2014 року та передбачає щомісячне оприлюднення результатів.

Метою Моніторингу є відстеження та оперативний аналіз змін в законодавстві та нормативно-правовому забезпеченні в сфері регуляторної політики та дерегулювання економіки.

Аналіз законодавчих та нормативно-правових актів здійснюється за такими напрямками:

1) реєстраційна система; 2) адміністративні послуги, дозвільна система та ліцензування; 3) податкова політика та адміністрування податків; 4) зовнішньоекономічна діяльність; 5) бюджетна система та міжбюджетні відносини; 6) контрольньо-перевірочна діяльність; 7) банківська діяльність; 8) публічні закупівлі.

Методологія аналізу законодавчих та нормативно-правових актів передбачає ідентифікацію їх впливу на діяльність громадян та/або суб'єктів господарювання, порівняння нової редакції аналізованої норми з попередньою; ідентифікацію результативності відповідних змін з відокремленням позитивних наслідків та потенційних недоліків (ризиків). При оцінці очікуваної результативності враховується зменшення або збільшення корупційних ризиків, кількості процедур, витрат часу та коштів громадянами та суб'єктами господарювання на отримання відповідної адміністративної послуги, а також доцільність використання конкретного інструмента порівняно з можливими альтернативами.

Моніторинг включає 5 основних розділів: 1) нормативно-правові акти, прийняті у відповідному місяці; 2) нормативно-правові акти, які були прийняті раніше, але набирають чинності у відповідному місяці; 3) інформація щодо практики дерегулювання в Україні та окремих регіонах (статистична інформація та аналіз тенденцій), результати експертних опитувань щодо сприйняття дієвості регуляторної політики та дерегулювання, досвід роботи місцевих органів тощо); 4) оцінку якості проведення АРВ проєктів нормативно-правових актів, які були розроблені регуляторними органами в поточному місяці; 5) аналіз законопроєктів, які можуть мати суттєвий вплив на суб'єктів господарювання.

1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЯКІ БУЛИ ПРИЙНЯТІ У БЕРЕЗНІ 2017 Р.

1.1. Реєстраційна сфера

Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку реєстрації отримувачів гуманітарної допомоги» від 16 березня 2017 р. № 146 (набула чинності 18.03.2017 р.)

Коментар: Постановою внесено зміни до процесу реєстрації отримувачів гуманітарної допомоги

Постановою усунуто вимоги щодо обов'язкового нотаріального оформлення копій установчих документів, які подаються для включення юридичних осіб до Єдиного реєстру отримувачів гуманітарної допомоги, що є позитивною зміною оскільки зменшує витрати часу та коштів на отримання послуг нотаріуса.

Введено обов'язок Міністерства соціальної політики оприлюднювати рішення про включення юридичних осіб до зазначеного реєстру, що має сприяти забезпеченню прозорості процесу реєстрації.

Таким чином, дія Постанови в цілому направлена на спрощення та забезпечення прозорості процедури реєстрації отримувачів гуманітарної допомоги.

1.2. Адміністративні послуги, дозвільна система та ліцензування

Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку розроблення, погодження, затвердження, внесення змін до будівельних норм та визнання їх такими, що втратили чинність» від 1 березня 2017 р. № 112 (набула чинності 11.03.2017 р.)

Коментар: Постановою змінено умови подання пропозицій до проекту будівельних норм

Постановою зменшено строки опрацювання проектів будівельних норм, зокрема строк подання пропозицій до проекту будівельних норм (з місяця до 15 робочих днів), строк розгляду проектів будівельних норм зацікавленими органами (з 30 до 15 робочих днів) та строк його перевірки базовою організацією (з 45 до 15 робочих днів).

Як засвідчує практика застосування зазначеного Порядку, із урахуванням процедур публічних закупівель, розробка та затвердження проекту будівельних норм чи змін до них триває від одного до півтора року, що може бути викликано штучним затягуванням строків.

Таким чином, внесені зміни мають зменшити строки розгляду проектів в сфері будівництва та корупційні ризики, за рахунок законодавчого закріплення скорочених термінів.

1.4. Податкова система

Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2011 р. № 15» від 22 березня 2017 р. № 172 (набула чинності 24.03.2017 р.)

Коментар: Постановою змінено строки функціонування режиму звільнення від оподаткування ПДВ операції з брухтом та відходами чорних та кольорових металів.

Законом № 1797-VIII внесено зміни до Податкового кодексу в частині подовження до 1 січня 2019 р. режиму звільнення від оподаткування ПДВ операцій з брухтом та відходами чорних та кольорових металів.

У зв'язку з необхідністю усунення протиріч в законодавстві, відповідні зміни було внесено до Постанови КМУ від 12.01.2011 р. №15 «Про затвердження переліків відходів та брухту чорних і кольорових металів, операції з постачання яких, зокрема операції з імпорту, тимчасово, до 1 січня 2017 року, звільняються від обкладення податком на додану вартість», в частині продовження режиму до 1 січня 2019 р.

Зазначена зміна має попередити підвищення цін на металобрухт, що є позитивним для металургійної сфери. Проте, для внутрішнього виробника звільнення від ПДВ матиме негативні наслідки, оскільки при придбанні брухту він не зможе сформувавши податковий кредит в цій частині.

Наказ Міністерства фінансів України «Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України від 11 лютого 2016 року № 49» від 10.11.2016 № 943

Коментар: Наказом внесено зміни до порядку заповнення та подання звітів щодо виробництва й обігу спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів

- виключено форми звітів № 1-РА «Звіт про обсяги придбання та реалізації алкогольних напоїв у роздрібній мережі» та № 1-РТ «Звіт про обсяги придбання та реалізації тютюнових виробів у роздрібній мережі» та порядки їх заповнення;

- надано можливість подавати уточнювальні звіти до органів ДФС за основним місцем обліку на заміну вже поданим — до 10 числа місяця, що настає за звітним;

- у новій редакції викладено рядки за кодами продукції 34, 37, 43, 46.

Таким чином, зміни направлені на спрощення порядку оформлення та подання звітності. Виключено необхідність заповнення у формах великої кількості кодів виноробної продукції (класифікація підкатегорій). Можливість надання уточнювальних звітів є позитивним нововведенням для суб'єктів, оскільки може зменшити витрати коштів на сплату штрафів у разі помилок у звітності. Виключення окремих форм звітів також має спростити даний процес, та відповідно покращити якість наданої звітності та зменшити витрати часу суб'єктів на її заповнення.

1.5. Зовнішньоекономічна діяльність

Постанова Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 27 березня 2017 р. №26 (набула чинності 25.03.2017 р.)

Коментар: Постановою змінено порядок реєстрації договорів про залучення резидентами кредитів/позик в іноземній валюті від нерезидентів

Зміни внесені Постановою

1. Спрощено реєстраційні процедури у випадку зміни кредитора з резидента на нерезидента за кредитним договором/договором позики

2. Передбачено запровадження нової автоматизованої системи реєстрації договорів про отримання резидентами кредитів/позик в іноземній валюті від нерезидентів

3. Скасовано вимогу обов'язкового подання резидентами-позичальниками довідки Національного банку про обсяг фактично одержаного кредиту і стан погашення заборгованості за ним

1. Розширено перелік учасників такого договору, що мають право звертатися до банків з метою ініціювання відповідних реєстраційних процедур. Відтепер реєстрація або внесення змін до договорів у таких випадках може відбуватися за зверненням, як резидента-позичальника, так і нерезидента-кредитора та уповноваженого банку-первісного кредитора. Зокрема: за зверненням нерезидентів-кредиторів – у разі заміни нерезидента-кредитора на іншого нерезидента; за зверненням уповноваженого банку – у разі заміни кредитора (уповноваженого банку) на нерезидента-нового кредитора.

Раніше, ініціювати реєстрацію та внесення змін до реєстрації кредитних договорів/договорів позики мали право виключно позичальники.

2. Нова система, зокрема, передбачає:

надання доступу уповноваженим банкам до електронного реєстру та права самостійно інформувати резидентів-позичальників щодо проведеної реєстрації;

проведення попереднього аналізу та перевірки департаментом фінансового моніторингу Національного банку договорів, що містять ознаки ризикової діяльності (у разі відсутності загроз – департамент передаватиме договір для реєстрації у загальному автоматичному порядку);

спрощення переліку підстав для анулювання реєстрації. Відтепер Національний банк не буде анулювати реєстрацію договору у разі неотримання статистичної інформації про операції за ним упродовж 90 днів.

3. Скасовано необхідність подання довідки Національного банку про обсяг фактично одержаного кредиту і стан погашення заборгованості за ним, резиденти-позичальники мали подавати до уповноваженого банку у випадку розміщення ними залучених коштів в іноземній валюті на рахунок за межами України.

Таким чином, дія Постанови направлена на спрощення порядку реєстрації договорів про залучення резидентами кредитів/позик в іноземній валюті від нерезидентів та удосконалення вимог до операцій, пов'язаних із залученням резидентами зовнішнього фінансування. Надання права кредиторам самостійно звертатися для проведення реєстраційних процедур дозволить розширити можливості для кредиторів та підвищить зацікавленість зовнішніх кредиторів в участі у кредитних проектах в Україні.

Постанова Правління Національного банку України «Про внесення зміни до Інструкції про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України» від 21 березня 2017 р. №24 (набула чинності 23.03.2017 р.)

Коментар: Постановою змінено Порядок переміщення готівкової іноземної валюти фізичними особами через митний кордон України

Зміни внесені Постановою

1. Розширено перелік документів, які фізичні особи-резиденти мають надавати при митному декларуванні готівкової іноземної валюти, що перевищує 10 000 євро в еквіваленті.

2. Збільшено строк дії підтвердних документів, необхідних для митного декларування готівкової іноземної валюти

Більш детально про введені зміни:

1. Відтепер, згідно до п. 2 гл. 2 Інструкції про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України, фізична особа-резидент має право ввозити в Україну та вивозити за межі України готівку в сумі, що перевищує в еквіваленті 10 000 євро, за умови письмового декларування митному органу в повному обсязі та за наявності документів, що підтверджують зняття готівки з рахунків у банках (фінансових установах), та квитанції про здійснення валютно-обмінної операції з цією готівкою, якщо така мала місце, виключно на ту суму, що перевищує в еквіваленті 10 000 євро. Раніше достатньо було документів, що підтверджують зняття готівки з рахунків у банках (фінансових установах). Дана норма ускладнює процес для фізичних осіб, через виникнення додаткових витрат часу на отримання квитанції.

2. Строк дії підтвердних документів, необхідних для митного декларування готівкової іноземної валюти (про зняття готівки з рахунків та довідки закордонної дипломатичної установи України) збільшено з 30-ти до 90 календарних днів, що є позитивним нововведенням для фізичних осіб.

2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЯКІ НАБУЛИ ЧИННОСТІ У БЕРЕЗЕНЬ 2017 р.

Сфера регулювання	Назва законодавчого документу	Дата набуття чинності	№ Моніторингу
Реєстраційна сфері	Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку реєстрації отримувачів гуманітарної допомоги» від 16 березня 2017 р. № 146	18.03.2017	Моніторинг за березень
Адміністративні послуги, дозвільна система та ліцензування	Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку розроблення, погодження, затвердження, внесення змін до будівельних норм та визнання їх такими, що втратили чинність» від 1 березня 2017 р. № 112	11.03.2017	Моніторинг за березень
Податкова система	Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2011 р. № 15» від 22 березня 2017 р. № 172	24.03.2017	Моніторинг за березень
Зовнішньоекономічна діяльність	Постанова Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 28 лютого 2017 р. №15	22.03.2017	Моніторинг за лютий
	Постанова Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 27 березня 2017 р. №26	25.03.2017	Моніторинг за березень
	Постанова Правління Національного банку України «Про внесення зміни до Інструкції про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України» від 21 березня 2017 р. №24	23.03.2017	Моніторинг за березень

3. ПРАКТИКА ДЕРЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

3.1. 16 березня Державною архітектурно-будівельною інспекцією, Державним агентством з питань електронного урядування та Координатором проектів ОБСЄ в Україні було презентовано нову електронну послугу у містобудівній сфері – декларацію про готовність об'єкта до експлуатації. Даною послугою надано можливість як розпочати, так і завершити будівництво об'єктів I-III категорії в режимі онлайн [1].

Громадяни матимуть змогу подати е-декларацію цілодобово, 7 днів на тиждень через мережу Інтернет. На думку розробників, Е-сервіс зменшить витрати часу громадян на поїздки до ЦНАПів, а процедура подачі документів стане зручною та прозорою.

Електронні послуги вже доступні через портал Держархбудінспекції e-dabi.gov.ua, а також на Єдиному державному порталі адміністративних послуг my.gov.ua. Електронні форми документів з автоматичною перевіркою та підказками максимально мінімізують ризик допущення помилок при їх заповненні.

За рахунок автоматизації значно пришвидшується процес розгляду документів від суб'єктів звернення та ухвалення відповідного рішення. Результат надання електронної послуги направляється суб'єкту звернення також в електронній формі. Такі нововведення дозволять заощадити час та зусилля і мінімізують ризики будь-яких можливих зловживань.

Важливим кроком стало налагодження взаємодії між реєстрами ДАБІ та Мінюсту, завдяки якому громадяни також зможуть оформити право власності на нерухомість у електронному форматі. Відтепер при оформленні прав власності на нерухомість від громадянина не вимагається надання державному реєстратору документів про введення об'єкта в експлуатацію в паперовому вигляді, оскільки реєстратор матиме змогу отримати їх автоматично в режимі он-лайн з єдиного реєстру Держархбудінспекції.

[1] Декларацію про готовність об'єкта до експлуатації можна зареєструвати он-лайн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=249821185

3.2. 1 березня 2017 року Міністерство юстиції та Державне агентство з питань електронного урядування презентували нові електронні послуги у сфері державної реєстрації:

- для фізичних осіб-підприємців: державна реєстрація фізичної особи-підприємця, внесення змін до відомостей, включення відомостей до реєстру та припинення підприємницької діяльності;
- для юридичних осіб: державна реєстрація створення юридичної особи та включення відомостей до реєстру.

До цього часу подати документи для отримання цих послуг можна було лише у паперовій формі. За статистичними даними у 2016 році понад 1 млн. українців відвідали особисто органи державної реєстрації, зазнавши значних витрат часу.

Електронні послуги доступні через он-лайн будинок юстиції, а також на єдиному державному порталі адміністративних послуг.

Електронні форми документів з автоматичною перевіркою та підказками максимально мінімізують ризик допущення помилок при їх заповненні.

За рахунок автоматизації значно пришвидшується процес розгляду документів від суб'єктів звернення та ухвалення відповідного рішення. Такі нововведення дозволять заощадити час, фінансові ресурси та максимально мінімізують корупційні ризики.

3.3. 10 березня Кабінетом Міністрів України було скасовано більше 100 різних незаконних або застарілих документів.

Зокрема, скасовано 44 акти Кабінету Міністрів України та інших центральних органів виконавчої влади у сфері державного нагляду (контролю), що на практиці означатиме зменшення кількості перевірок бізнесу різними установами. Ці заходи державного нагляду (контролю) втратили свою актуальність або більше не передбачаються новою редакцією Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

[2] Відтепер зареєструвати бізнес в Україні можна онлайн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dknii.gov.ua/content/vidteper-zareyestruvaty-biznes-v-ukrayini-mozhna-layn>

[3] Уряд скасував більше 100 застарілих обмежуючих документів в рамках «Дерегуляційного дня» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=249801146

Крім того, було підтримано проект постанови Міністерства економічного розвитку, яка приводить національні списки товарів подвійного використання у відповідність до світової практики (а саме до переліків товарів подвійного використання, прийнятих в рамках міжнародних режимів експортного контролю, учасницею яких є Україна). Метою зазначеної Постанови є внесення правової визначеності в процедури митного оформлення товарів, до яких товарів належать, наприклад, портативні рентген апарати і звичайні ендоскопи, для ввезення яких потрібно було раніше отримувати окремий дозвіл.

Впорядковано процедуру видачі архітектурних ліцензій, шляхом усунення практики визнання незаконною безстроковість ліцензії. Відтепер ліцензування господарської діяльності, пов'язаної із створенням об'єктів архітектури здійснюватиметься у порядку, визначеному Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності», а саме: ліцензія діятиме безстроково; коштуватиме один прожитковий мінімум на день прийняття рішення про видачу ліцензії; перелік документів, які додаються до заяви про отримання ліцензії, визначено Ліцензійними умовами провадження господарської діяльності з будівництва об'єктів IV і V категорій складності в постанові Кабінету Міністрів України від № 256.

4. ПЕРСПЕКТИВНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Дерегулювання в сфері економічного розвитку та торгівлі

У сфері економічного розвитку та торгівлі в плані реалізації політики дерегулювання за березень 2017 року слід відзначити наступний законодавчий акт.

Проект Закону України «Про створення та виробництво озброєння, військової і спеціальної техніки» від 15.03.2017 р.

Мета законопроекту: визначає організаційно-правові основи провадження діяльності, пов'язаної зі створенням, виробництвом та забезпеченням інших стадій життєвого циклу озброєння, військової і спеціальної техніки як складової державної військово-промислової політики.

Цілі державного регулювання:

визначення шляхів врегулювання правових відносин суб'єктів ОПК, органів державної влади та замовників озброєння, військової і спеціальної техніки, в тому числі іноземних.

Зміст основних змін/нововведень

- визначаються засади державного регулювання діяльності суб'єктів ОПК, пов'язаної із створенням, виробництвом та забезпеченням інших стадій життєвого циклу озброєння, військової і спеціальної техніки;
- визначаються повноваження органів державної влади з урегулювання організаційних, господарських відносин, що виникають на етапах створення, виробництва та забезпечення інших стадій життєвого циклу озброєння, військової і спеціальної техніки;
- визначаються засади залучення недержавних інвестицій в розроблення та виробництво озброєння, військової і спеціальної техніки, тощо;
- підвищиться якісний рівень вітчизняного озброєння, військової та спеціальної техніки, зосередити бюджетні кошти для прискорення створення сучасних зразків;
- забезпечиться створення нових робочих місць шляхом створення належних умов для розвитку та залучення підприємств приватної форми власності в ОПК, тощо.

Очікувані переваги

захист державних інтересів в сфері ОПК, забезпечення національної безпеки, безпеки та захисту громадян, нарощування експортного потенціалу, підвищення рівня конкурентоздатності на міжнародному ринку, створення нових робочих місць, залучення малого та середнього підприємства в ОПК, досягнення балансу інтересів держави, громадян, суб'єктів господарювання

Ризики

підвищення корупційної складової;
Неможливість забезпечення своєчасного приведення власних НПА у відповідність із Законом України “Про створення та виробництво озброєння, військової і спеціальної техніки” та забезпечити прийняття нормативно-правових актів, що впливають з цього Закону

У разі прийняття законопроекту будуть визначені основні засади діяльності, пов'язаної зі створенням, виробництвом та забезпеченням інших стадій життєвого циклу озброєння, військової і спеціальної техніки, врегулювання правових і господарських відносин, що виникають під час такої діяльності, розмежування повноважень центральних органів виконавчої влади та інших суб'єктів.

Дерегулювання в сфері аграрної політики та продовольства України

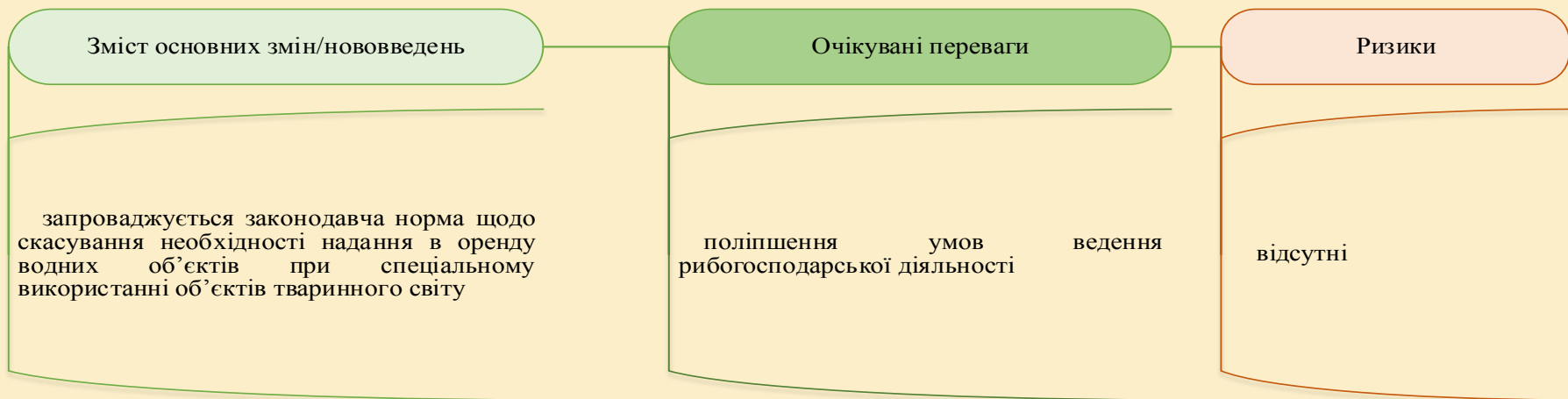
У сфері аграрної політики в плані реалізації політики дерегулювання за березень 2017 року слід відзначити наступний законодавчий акт.

Проект Закону України «Про внесення зміни до статті 17 Закону України «Про тваринний світ» від 16.03.2017 р.

Мета законопроекту: врегулювання на законодавчому рівні питань використання рибогосподарських водних об'єктів при спеціальному використанні об'єктів тваринного світу та усунення колізії норм права.

Цілі державного регулювання:

Усунення правової колізії, яка виникає при наданні в оренду водних об'єктів при спеціальному використанні об'єктів тваринного світу, оскільки водосховища комплексного призначення відповідно до статті 51 Водного Кодексу, на яких здійснюється промислове рибальство, надавати в оренду заборонено.

Таким чином, положення щодо взаємодії місцевої державної адміністрації з органами місцевого самоврядування з питань компенсаційних виплат за безоплатний проїзд внутрішньо переміщених осіб до покинутого місця проживання має бути включено до Закону для уникнення непорозумінь під час укладання договорів про здійснення компенсаційних виплат за такі перевезення із підприємствами транспорту.

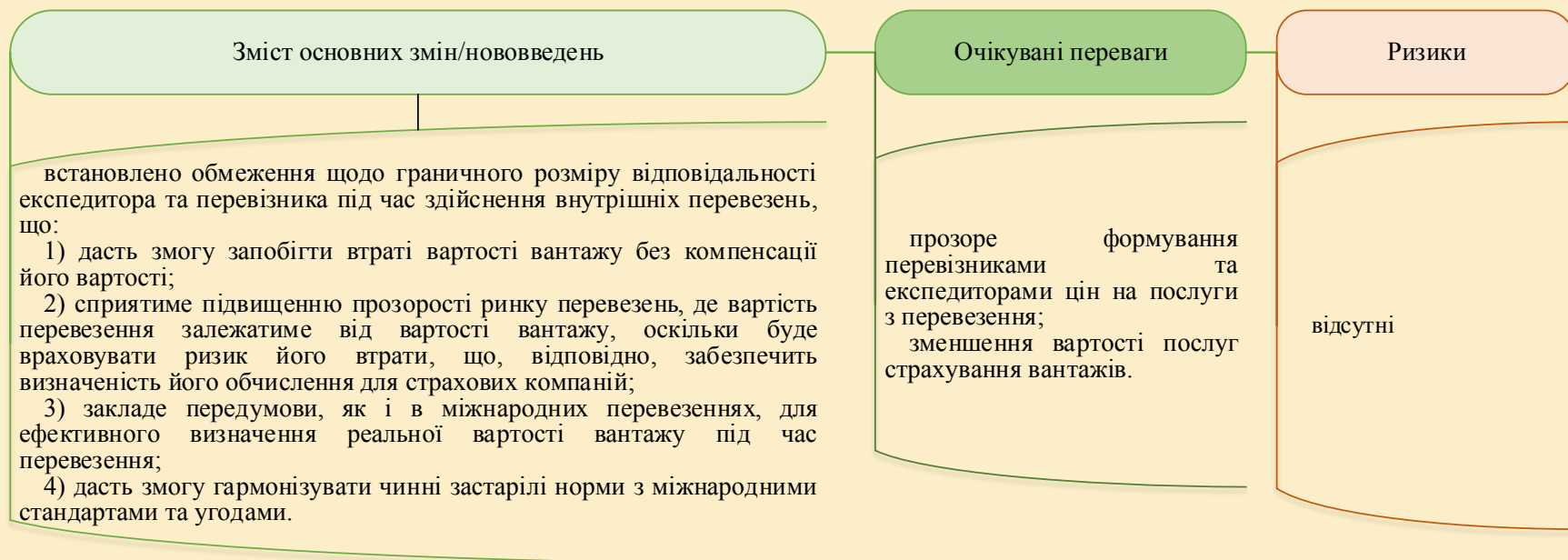
Дерегулювання в інфраструктурній сфері України

В інфраструктурній сфері в плані реалізації політики дерегулювання за березень 2017 року слід відзначити наступний законодавчий акт.

Проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання окремих питань перевезення та транспортного експедирування» від 15.03.2017 р.

Мета законопроекту: упорядкування господарської діяльності у сфері міжнародних та національних перевезень вантажів.

Цілі державного регулювання: використання досвіду європейських країн щодо регулювання праввідносин в частині обмеження граничної відповідальності перевізника.

5. ОЦІНКА ПРОВЕДЕННЯ АРВ ПРОЕКТІВ РЕГУЛЯТОРНИХ АКТІВ

З метою оцінювання якості роботи регуляторних органів у сфері проведення АРВ проектів нормативно-правових актів, на основі методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» від 11 березня 2004 р. № 308) було розроблено методичний підхід. Оцінка відбувається за критерієм наявності якісної та кількісної складової в аналізі регуляторного впливу проектів. Згідно до пункту 10 Постанови КМУ «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» від 11 березня 2004 р. № 308, Додатків 2,3,4 до Методики (в редакції постанови КМУ від 15.03.2016 № 308), кількісна оцінка проекту передбачає аналіз витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємства; аналіз бюджетних витрат на адміністрування регулювання для суб'єктів великого і середнього підприємства; аналіз М-тесту та аналіз показників результативності регуляторного акта, які встановлюються протягом різних періодів після набрання чинності актом. Таким чином, для оцінки кількісної складової можна виділити наступні складові:

1. Визначення усіх прийнятних альтернативних способів досягнення зазначених цілей
2. Визначення очікуваних результатів прийняття акта з розрахунком витрат на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування
3. Визначення показників результативності акта

$$K_k = K_{fk}/K_{kz}, \text{ де} \quad (1)$$

K_k - коефіцієнт повноти кількісної оцінки

K_{fk} - кількість фактично оцінених кількісних показників

K_{kz} - загальна сума кількісних показників

$$K_{kz} = K_{\text{сум}} - K_{\text{кх}}$$

Загальна сума кількісних показників може бути 23 (за умови, що проведено М-тест) або 15 (за умови, що М-тест відсутній). **K_{кх}** - кількість показників, розрахунок яких не передбачено методикою.

Загальна сума кількісних показників може бути 23 (за умови, що проведено М-тест) або 15 (за умови, що М-тест відсутній).

Крім того, згідно з п.11 Постанови, у разі неможливості обчислення розмірів прогнозних значень показників результативності чи іншої вигоди або витрати наводиться їх текстовий опис. Отже, за наявності лише текстового опису кількісних показників, для проведення оцінки, вони вважаються проаналізованими описовим методом та позначаються, як «О». Для оцінки співвідношення кількості показників, наведених в текстовій та числовій формах, застосовується коефіцієнт описового заміщення кількісних показників (K_o), який дорівнює:

$$K_o = K_{ko}/K_{ok}, \text{ де} \quad (2)$$

K_o - коефіцієнт описового заміщення кількісних показників

K_{ko} - кількість показників оцінених описовим способом

K_{ok} - загальна сума оцінених кількісних показників

Для оцінки якісної складової аналізу можливо виділити такі критерії як:

1. Визначення проблеми, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання
2. Визначення цілей державного регулювання
3. Визначення усіх прийнятних альтернативних способів досягнення зазначених цілей
4. Опис механізму, який пропонується застосувати для розв'язання проблеми
5. Обґрунтування можливості досягнення визначених цілей у разі прийняття регуляторного акта
6. Обґрунтування запропонованого строку дії акта
7. Визначення заходів, з допомогою яких буде здійснюватися відстеження результативності акта

Відповідно до цього, ступінь повноти проведення якісного аналізу може бути оцінений за допомогою коефіцієнту повноти якісної оцінки (Кяк), який розраховується наступним чином:

$$\text{Кяк} = \text{Коя} / \text{Кяз}, \text{ де} \quad (3)$$

Кяк - коефіцієнт повноти якісної оцінки

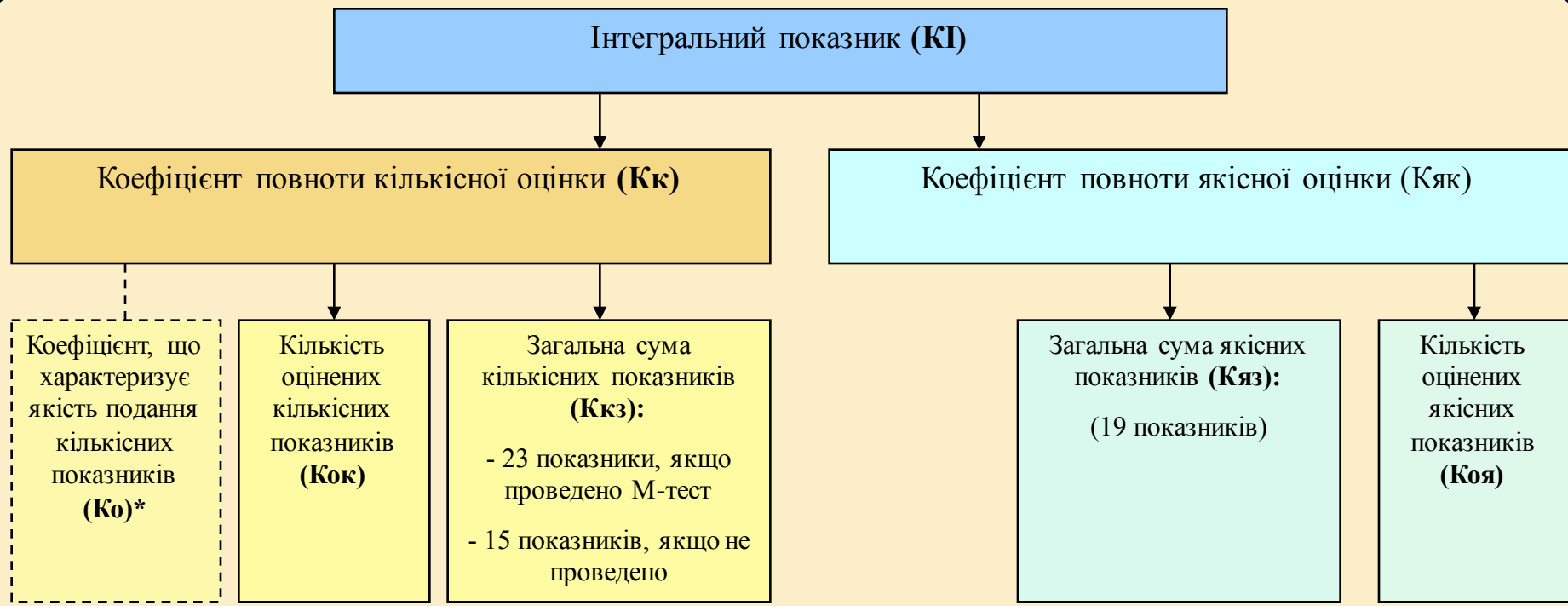
Коя - кількість оцінених якісних показників

Кяз - загальна кількість якісних показників

$$\text{Кяз} = \text{Ксум} - \text{Кях}$$

Загальна сума якісних показників (Ксум) дорівнює 19. Кях - кількість якісних показників, розрахунок яких не передбачено методикою.

Для ранжування державних органів за повнотою розробки АРВ проектів нормативно-правових актів використано інтегральний показник, який враховує кількісні та якісні коефіцієнти та містить наступні складові (рис.1).

- Коефіцієнт, що характеризує якість подання кількісних показників є складовою частиною коефіцієнту повноти кількісної оцінки, проте не використовується при розрахунку інтегрального показника.

- $$KI = (Kяк + Kк) / 2$$
, де
Кяк - коефіцієнт повноти якісної оцінки
Кк - коефіцієнт повноти кількісної оцінки

Для проведення оцінки було введено наступні позначення: «+» - оцінка проведена; «-» - оцінка не проведена, «o» - оцінка проведена описовим способом, «x» - проведення оцінки не передбачено, «№*» - проект регуляторного акту має дерегулятивний характер.

Результати проведення оцінки АРВ проектів нормативно-правових актів за березень 2017 р.

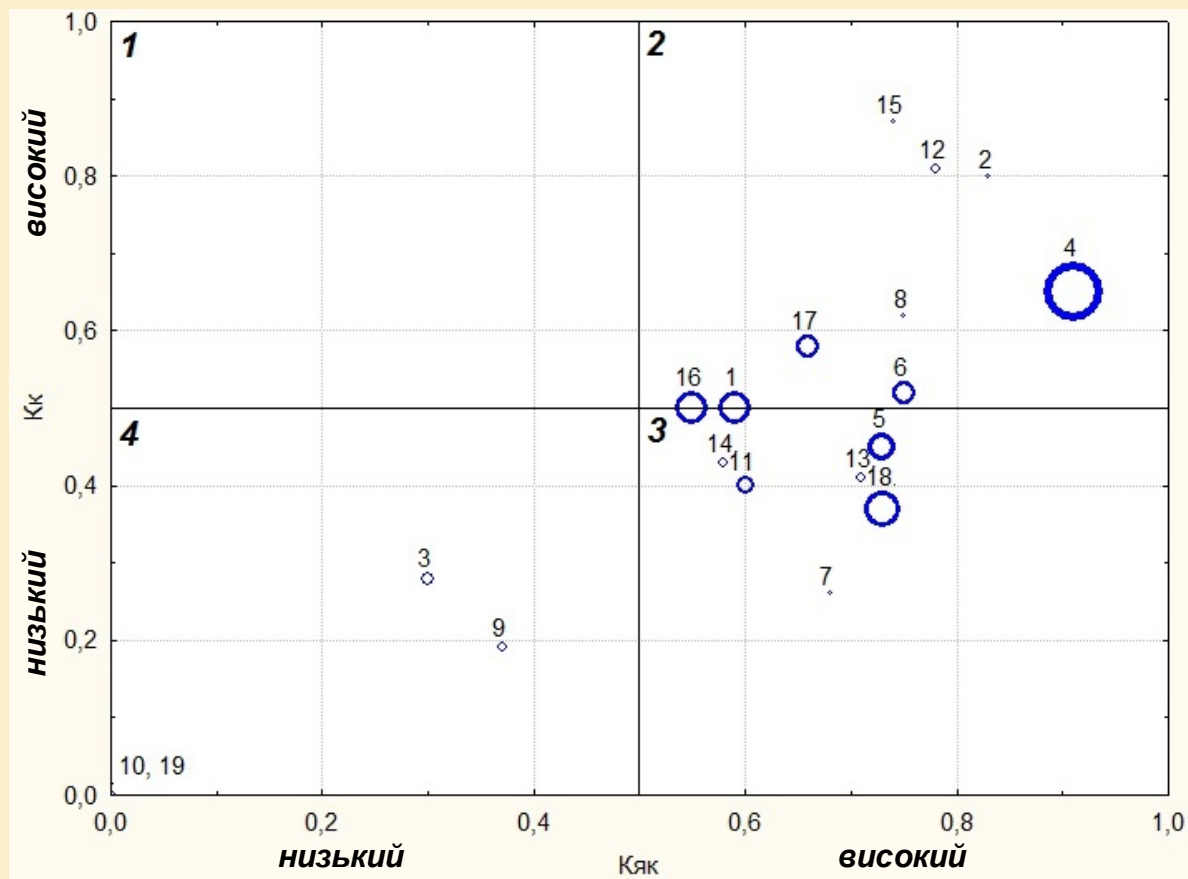
№	Назва державного органу	Кількість проектів НПА	Кяк*	Кк	Ко	КІ	Рейтинг
Міністерства							
1	Міністерство економічного розвитку і торгівлі	7 (1 АРВ відсутній)	0,59	0,5	0,11	0,54	11
2	Міністерство енергетики та вугільної промисловості України	1	0,83	0,8	0,32	0,81	1
3	Міністерство екології та природних ресурсів	3 (2 АРВ відсутні)	0,3	0,28	0,15	0,29	14
4	Міністерство регіонального розвитку та будівництва	13	0,91	0,65	0,23	0,78	4
5	Міністерство інфраструктури України	6	0,73	0,45	0,23	0,59	8
6	Міністерство аграрної політики	5	0,75	0,52	0,28	0,63	6
7	Міністерство культури України	1	0,68	0,26	0,15	0,47	13
8	Міністерство охорони здоров'я України	1	0,75	0,62	0,22	0,68	5

*В таблицях значення Кяк, Кк і Ко наведено у вигляді середніх арифметичних по кожному центральному органу виконавчої влади (далі – ЦОВВ)

Результати проведення оцінки АРВ проектів нормативно-правових актів за березень 2017 р.

№	Назва державного органу	Кількість проектів НПА	К _{як}	К _к	К _о	К _і	Рейтинг
Служби та інспекції							
9	Державна авіаційна служба	2 (1 АРВ відсутні)	0,37	0,19	0,13	0,28	15
10	Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України	1 (1 АРВ відсутній)	0	0	0	0	16
11	Державна фіскальна служба	4	0,6	0,4	0,29	0,5	12
12	Державна служба з питань праці	2	0,78	0,81	0,2	0,79	3
13	Державна служба з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів	2	0,71	0,41	0,24	0,56	9
14	Державна аудиторська служба	2	0,58	0,43	0,13	0,5	12
15	Державне агентство рибного господарства	1	0,74	0,87	0,4	0,8	2
Фонди, комітети, комісії							
16	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг	7 (1 АРВ відсутній)	0,58	0,5	0,35	0,54	11
17	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг	5	0,66	0,58	0,23	0,62	7
18	Фонд державного майна України	8	0,73	0,37	0,17	0,55	10
19	Державний комітет телебачення і радіомовлення	1(АРВ відсутні)	0	0	0	0	16

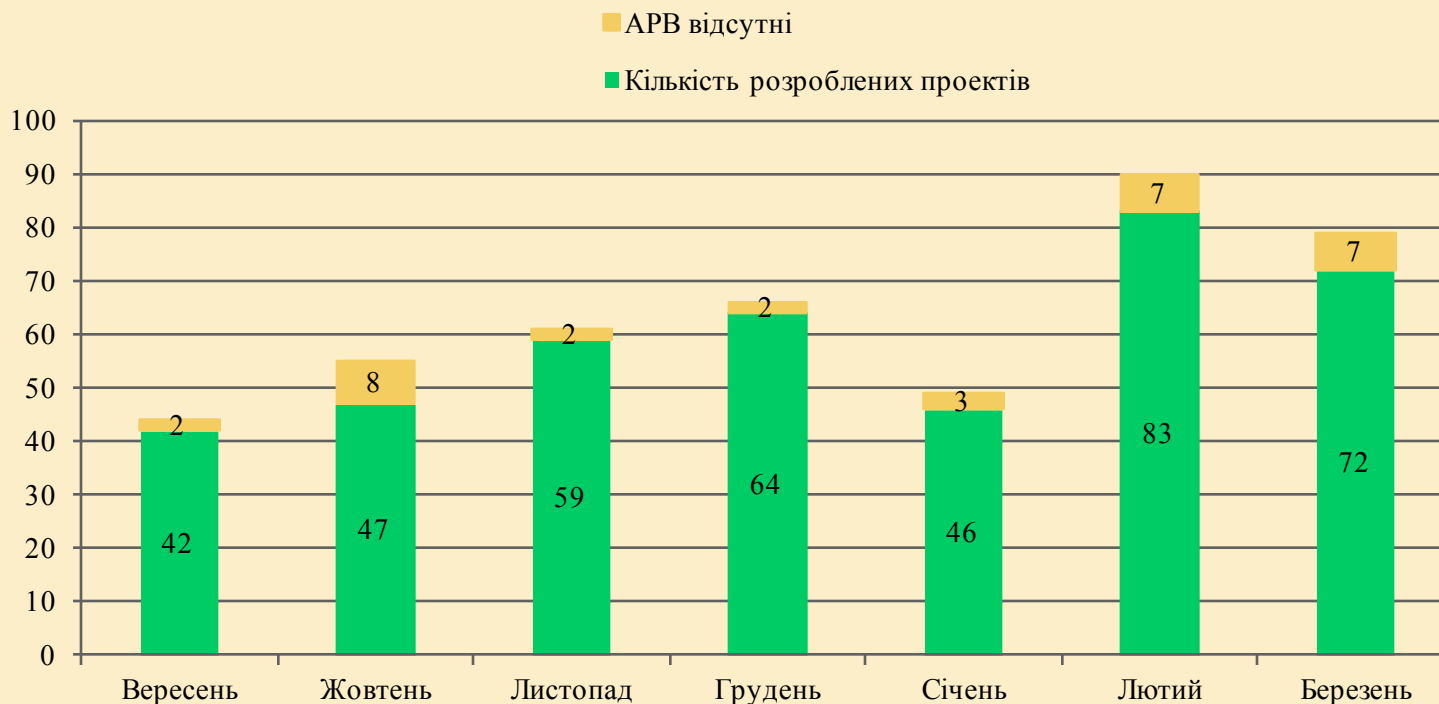
Для інтерпретації отриманих даних було побудовано матрицю розподілу державних органів за коефіцієнтами повноти кількісної та якісної оцінок та кількості розроблених проектів регуляторних актів. Наведена матриця складається з 4 квадрантів. З точки зору аналізу, найкращим вважається 2 квадрант, оскільки до нього увійшли державні органи, які провели максимально повний якісний і кількісний аналіз проектів НПА. Найгіршим є 4 квадрант, в якому коефіцієнти повноти якісної та кількісної оцінки є найнижчими. 1 та 3 квадранти містять середні значення Кяк і Кк.

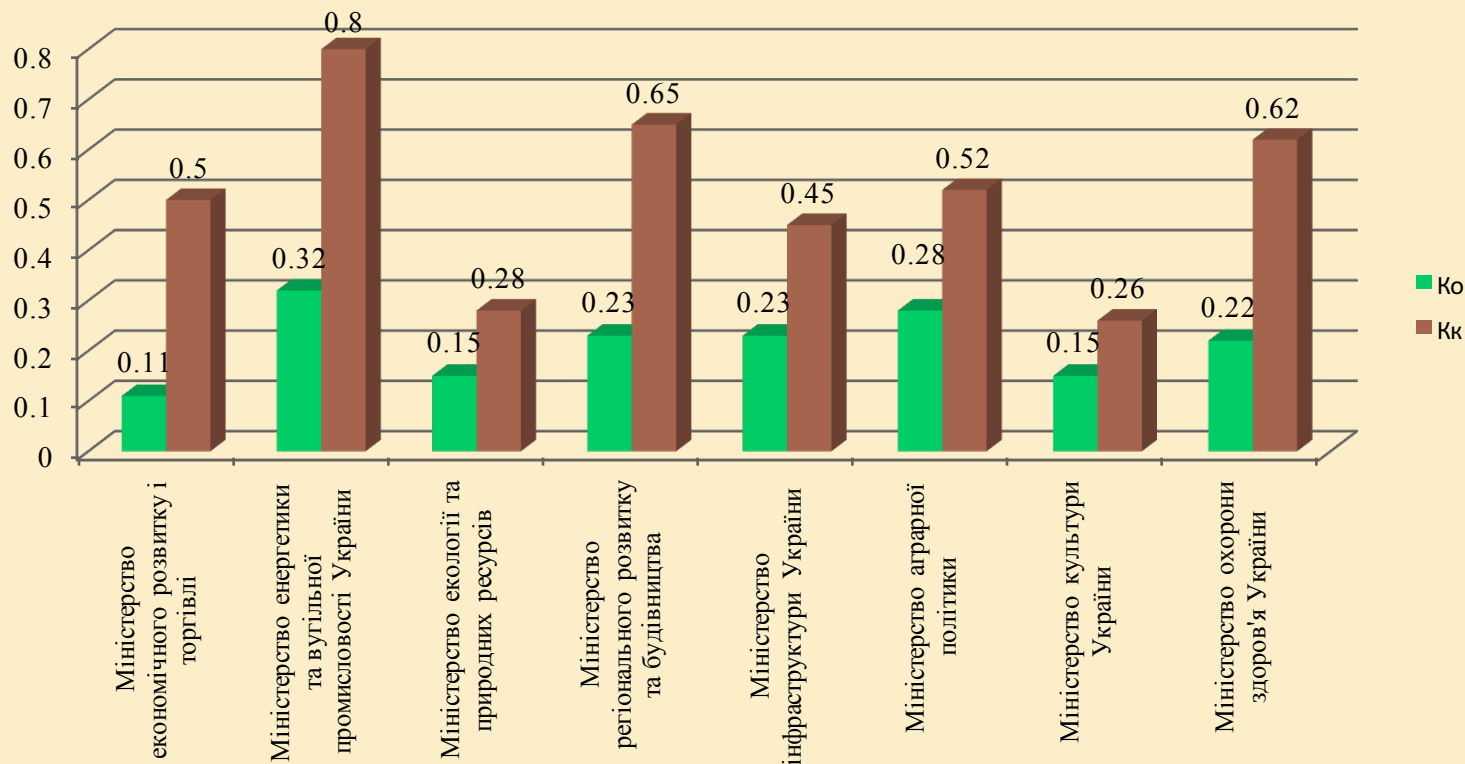
Номера державних органів на рис. відповідають порядковому номеру органу в табл. на слайдах 20,21

Згідно до матриці, майже всі ЦОВВ потрапили до 2 та 3 квадрантів, які є найкращим з точки зору аналізу, оскільки мають найбільші значення Кк та Кяк. Найгіршим у матриці є 4 квадрант, у якому обидва Кк та Кя є низькими. До нього увійшли Міністерство екології та природних ресурсів, Державна авіаційна служба, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України та Державний комітет телебачення і радіомовлення. В усіх випадках це обґрунтовано відсутністю АРВ до проектів НПА. 9 з 19 ЦОВВ увійшли до 3 квадранту, що свідчить про наявність більшості складових в якісному та кількісному показниках.

У березні розроблено 72 проекти нормативно-правових актів, що на 13% менше, ніж у лютому. Всі АРВ, крім 7, розроблені за новою методикою, проте до 7 проектів АРВ відсутній або з'явився на офіційних сайтах пізніше, ніж сам проект, що є порушенням норм ст. 9 Закону України № 1160 в частині обов'язковості оприлюднення проекту нормативно-правового акта разом з АРВ до нього.

Співвідношення коефіцієнту описового заміщення кількісних показників та коефіцієнту повноти кількісної оцінки

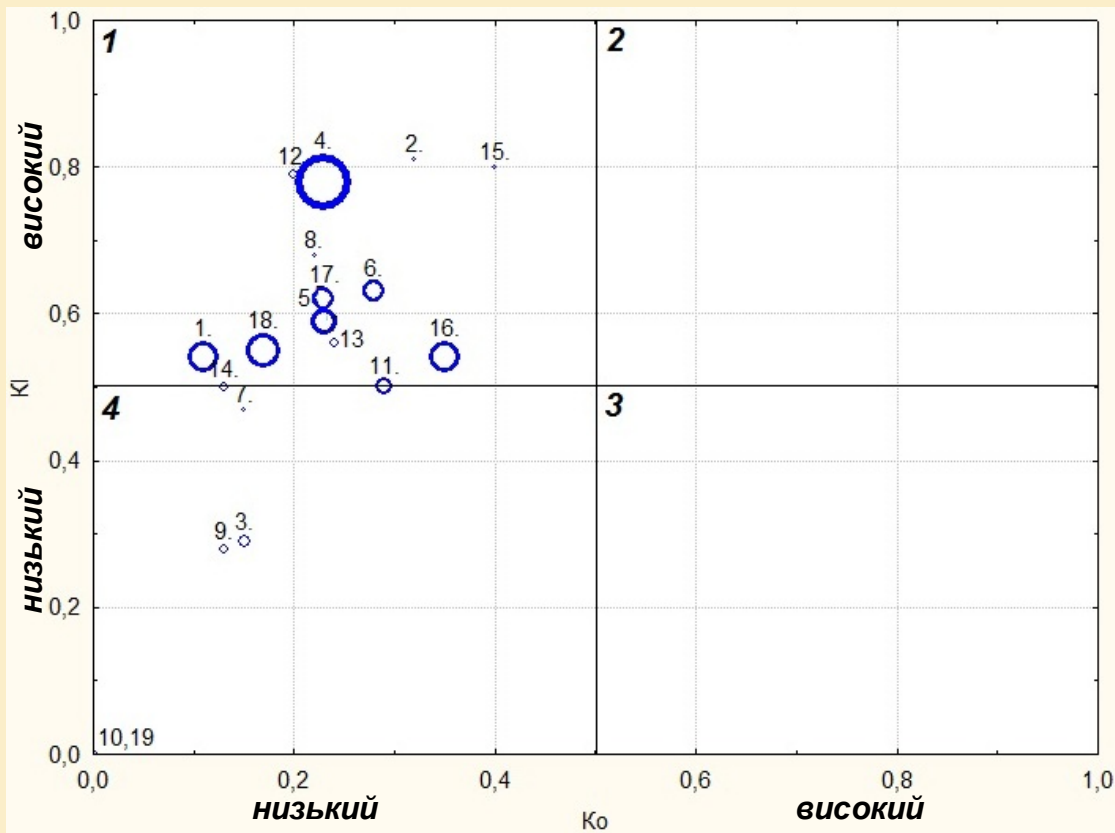

Найкращі показники коефіцієнту повноти кількісної оцінки в Міністерства енергетики та вугільної промисловості, Міністерств охорони здоров'я, Міністерства регіонального розвитку і будівництва, які потрапили до групи з високим рівнем. Крім того, високі показники продемонстрували Міністерство економічного розвитку і торгівлі, Міністерство аграрної політики України (де більшість кількісних показників також мають числові характеристики). Найгірші результати мають Міністерства культури, Міністерства екології та природних ресурсів, що пов'язано з відсутністю розрахунків більшості кількісних показників.

Згідно до даних таблиці (слайд 20, 21), показники коефіцієнтів повноти кількісної оцінки та описового заміщення в групі державних служб та інспекцій є середніми, що пов'язано з відсутністю числового/текстового опису частини кількісних показників. Виключення склали Державна служба з питань праці та Державне агентство рибного господарства, в яких K_k дорівнює 0,81 та 0,87, що свідчить про наявність більшості кількісних показників. В групі фондів, комітетів та комісій, всі значення K_k є вище середнього, окрім Фонду держаного майна та Державного комітету телебачення і радіомовлення. В першому випадку це обґрунтовано низькою якістю K_k , а в другому – відсутністю АРВ до проектів.

Для того, щоб зробити висновки про якість проведення кількісної оцінки, та визначити частку коефіцієнту описового заміщення кількісних показників в інтегральному, побудовано матрицю розподілу ЦОВВ за K_o та K_{int} (слайд 26). Наведена матриця складається з 4 квадрантів. З точки зору аналізу, найкращим вважається 2 квадрант, оскільки до нього увійшли державні органи, які провели максимально повний якісний і кількісний аналіз проектів НПА. Найгіршим є 4 квадрант, в якому коефіцієнти повноти якісної та кількісної оцінки є найнижчими. 1 та 3 квадранти містять середні значення $K_{як}$ і K_k .

Розподіл державних органів за значеннями інтегрального показника та коефіцієнту описового заміщення кількісних показників

Згідно з результатами побудованої матриці можна зазначити, що більшість регуляторних органів продемонстрували високі показники, Кінт, що свідчить про високу якість розроблених АРВ (тобто високі значення $K_{як}$ та $K_{к}$). Виключеннями стали Міністерство екології та природних ресурсів, Державна авіаційна служба, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України та Державний комітет телебачення і радіомовлення. В даних ЦОВВ значення інтегрального показника знаходиться в інтервалі 0 до 0,47, що є результатом відсутності більшості складових $K_{як}$ та $K_{к}$ та АРВ до деяких проектів.

В той же час, показники $K_{о}$, в більшості проектів, є не високими (0-0,35), що свідчить про наявність числової оцінки в більшості кількісних показників.

**Моніторинг підготовлено експертно-аналітичною групою
Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку
Національної Академії Наук України**

під керівництвом:

заступника директора НДЦ ІПР з наукової роботи доктора економічних наук, професора, Заслуженого економіста України **Ю. Б. Іванова**

за участю:

зав. сектором, старшого наукового співробітника, к.е.н., доцента **О. Ю. Іванової**

старшого наукового співробітника, д.е.н., доцента **В. Ф. Тищенко**

викладача кафедри оподаткування ХНЕУ ім. С. Кузнеця, к.е.н. **Ю. М. Малишко**

аспірантів: **А. О. Удовенко, Г. С. Севостьянової**